

Storm over dansk landbrug

Krise: Priserne på korn, svin, mælk og mink er faldet meget det seneste år, men den danske landmand er magtesløs og kan i realiteten ikke gøre noget ved problemet.

Af Niels Juhl
tema@jv.dk

Produktiviteten i dansk landbrug er i verdensklasse, men lige nu er det ikke nok at være dygtig til sit håndværk i et erhverv, som er i strid modvind.

– Jeg vil sige det på den måde, at landbruget lige nu befinder sig midt i et stormvejr, siger Klaus Kaiser, erhvervsøkonomisk chef på Videncenter For Landbrug, som er en del af Dansk Landbrugsrådgivning.

– I 2013 havde danske heltidslandbrug et gennemsnitligt driftsresultat – når vi ser bort fra minkproducenterne – på cirka 450.000 kroner. Ud af dette beløb skal landmanden have sin løn, og hans egenkapital skal forrentes. Resultatet bliver betydeligt mindre i 2014 og 2015, og det skyldes et sammentræk af uheldige faktorer, siger Klaus Kaiser og peger blandt andet på Ruslands her i 2014 indførte importstop for landbrugsvarer fra EU.

Overproduktion

– Når russerne ikke vil importere for eksempel svinekød fra EU, så rammer det Danmarks direkte svineeksport til russerne, og samtidig fører det til overproduktion i hele EU. Resultatet er faldende priser på svinekød. Det tvinger landbruget til at finde nye afsætningskanaler, men det sker ikke fra den ene dag til den anden.

– Vigtige efterspørgsel på fødevarer i Kina er et andet problem.

– Når russerne ikke vil importere for eksempel svinekød fra EU, så rammer det Danmarks direkte svineeksport til russerne, og samtidig fører det til overproduktion i hele E, forklarer Klaus Kaiser.

Privatfoto

Kina har fyldt fødevarerlagrene op, og har trukket sig fra markedet. En generelt set stor global produktion af fødevarer som følge af nogle år med høje fødevarerpriser presser også priserne, og yderligere et problem er, at mælkeproduktionen i EU nu er meget høj. Alle disse faktorer rammer på én gang med faldende priser og dermed dårligere indtjening til landbruget til følge, forklarer Klaus Kaiser.

Landmænd er magtesløse

Hvad kan den danske landmand gøre ved problemet?

– Ikke ret meget, siger Klaus Kaiser.

– Problemet for landmanden er, at han har rigtig dårlig mulighed for at risikofædække sig. Planteavlseren kan ganske vist lave kontrakter på korn et år frem i tiden, men hverken svine- og mælkeproducenter eller minkavlserne har de store muligheder for at gardere sig mod risikoen for uheldig prisudvikling. Den samlede gæld for danske heltidslandbrug er 240 milliarder kroner, hvilket er en gennemsnitlig gældsprocent på

64-66 procent. Gælden bliver sandsynligvis ikke nedbragt de kommende år, tværtimod må mange landmænd stifte ny gæld. Men der er faktisk også en større gruppe meget stærke landmænd, som kan tage Putin-nedturen og stadig tjene penge. Så landbruget er meget delt. Generelt må alle landmænd dog ruste sig til lave priser to-tre år frem i tiden, vurderer Klaus Kaiser.

FAKTA

Prisfald

■ Ifølge Klaus Kaiser var afregningsprisen for slagtesvin næsten 13 kroner kiloet i 2013. For indeværende uge er noteringen 9,80 kr. Den pris, landmanden får for et kilo mælk, er faldet fra 3,23 kroner i starten af 2014 til nu 2,56 kroner, og landmanden må nu nøjes med at få 90-100 kroner pr hektokilo hvede mod cirka 140 kroner i foråret 2014.

Mælkeproducenter på kanten af afgrunden

Nedtur: Det er svært at spore optimisme hos landmænd for tiden. Formanden for Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter er bekymret for erhvervets fremtid.

Af Niels Juhl
tema@jv.dk

– Jeg ved godt, at landbruget spås gode udsigter på længere sigt. Men det hjælper ikke os, der er i erhvervet lige nu. Hvis vi ikke kommer til at opleve bedre tider, er vi her slet ikke, når der engang i fremtiden kommer større efterspørgsel på fødevarer, lyder det fra Kjartan Poulsen, som i kompagniskab med to andre mælkeproducenter driver en ejendom med 800 malkekøer i Outrup ved Varde.

Han er formand for Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, som er interesseforening for cirka 1800 danske mælkeproducenter, og han er virkelig bekymret for sit erhvervs fremtid.

Mælkeprisens mønster

– 2014 bliver ikke som sådan en katastrofe for mælkeproducenterne, men afregningsprisen på mælk er lige nu så langt nede, at kun ganske få kan leve af at producere til den pris. Udsigterne for fremtiden er desværre dystre. Vi står allerede oppe på kanten og kan skue ned i afgrunden, siger Kjartan Poulsen.

– Mælkepriserne følger traditio-

Udsigterne for fremtiden er desværre dystre. Vi står allerede oppe på kanten og kan skue ned i afgrunden, siger Kjartan Poulsen.

Foto: Niels Juhl

nelt et mønster op og ned. Ifølge dette mønster står vi nu til at få endnu lavere mælkepriser i den

kommande tid. Oveni må vi forventte stigende mælkeproduktion og dermed faldende mælkepriser i

forbindelse med, at EU's mælkekvoter forsvinder 1. april 2015. Jeg kan ikke få øje på lyspunkter, og

det ser forfærdeligt ud for mælkeproducenterne, når vi tænker et år frem i tiden, siger Kjartan Poulsen.